

Δήλωση του Αρχιεπισκόπου Θυατείρων στη Συνάντηση Υψηλού Επιπέδου με Θρησκευτικούς Ηγέτες

[Οικουμενικό Πατριαρχείο](#) / [Αρχιεπισκοπή Θυατείρων](#)



“Καθίσταται ευθύνη των θρησκευτικών ηγετών να καθοδηγήσουν τους ανθρώπους στη χρήση της τεχνολογίας με ηθική και υπευθυνότητα”.

Αυτά ανέφερε μεταξύ άλλων στη δήλωσή του ο [Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Θυατείρων και Μεγάλης Βρεταννίας κ. Νικήτας](#) στη Συνάντηση Υψηλού Επιπέδου που είχε με Θρησκευτικούς Ηγέτες.

Παρακάτω ολόκληρη η δήλωση:

17 Νοεμβρίου 2025 – Αποτελεί ιδιαίτερη τιμή για την ελαχιστότητά μου να

εκπροσωπώ τη Διάσκεψη Ευρωπαϊκών Εκκλησιών και να μοιραστώ μαζί σας ορισμένες σκέψεις.

Ο τόνος του δημόσιου διαλόγου έχει καταστεί πλέον διχαστικός και τραχύς κατά τα τελευταία έτη, γεγονός το οποίο τεκμαίρεται ποικιλοτρόπως. Ο διάλογος που διέπεται από σεβασμό, ο οποίος άλλοτε αποτελούσε τον πυρήνα της κοινοτικής ζωής, έχει υποκατασταθεί από βιαστικές κρίσεις, συναισθηματικές αντιδράσεις, λεκτικές επιθέσεις και ένα είδος «λασπολογίας», αν μου επιτρέπεται η χρήση του όρου. Διαπιστώνουμε ότι οι άνθρωποι μιλούν ολοένα και περισσότερο ο ένας εναντίον του άλλου, αντί να διαλέγονται μεταξύ τους. Τούτο έχει εγείρει τείχη μεταξύ των προσώπων, των κοινοτήτων και διαφόρων ομάδων. Παράλληλα προς τα εμπόδια τα οποία έχουν ανακύψει, φαίνεται να υφίσταται απώλεια της ενσυναίσθησης και της υπομονής, ιδίως επί ευαίσθητων ηθικών, πολιτικών και κοινωνικών ζητημάτων. Ενώ αυτό μπορεί να αληθεύει αφενός, οι Εκκλησίες, οι θρησκευτικές κοινότητες και τα ιδρύματα που εδράζονται στην πίστη οφείλουν να προάγουν την επιστροφή σε έναν διάλογο θεμελιωμένο στην αγάπη, την αλήθεια, την εντιμότητα, την ταπεινοφροσύνη και τη γνήσια αποδοχή, και όχι απλώς να αρκούνται σε μια αρένα ανοχής. Η Διάσκεψη Ευρωπαϊκών Εκκλησιών τονίζει ιδιαίτερα αυτές τις αξίες.

Στον κόσμο της προόδου, της ανάπτυξης και της εξέλιξης στον οποίο ζούμε, μπορεί κανείς να παρατηρήσει ότι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχουν μεγεθύνει τόσο τον αγαθό όσο και τον επιβλαβή λόγο. Ενώ δύνανται να συνδέσουν τους ανθρώπους, έχουν την ικανότητα να διασπείρουν οργή, μίσος και παραπληροφόρηση με τόσο ιλιγγιώδη ταχύτητα, ώστε να καθίσταται σχεδόν αδύνατο να το συλλάβει ο νους. **Οι ψευδείς ειδήσεις και άλλα μέσα παραπληροφόρησης τροφοδοτούν τις φλόγες του διχασμού.** Σε ορισμένες περιπτώσεις, είτε καθυστερούμε υπερβολικά είτε αδυνατούμε να ανακόψουμε τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα. Ως εκ τούτου, **καθίσταται ευθύνη των θρησκευτικών ηγετών να καθοδηγήσουν τους ανθρώπους στη χρήση της τεχνολογίας με ηθική και υπευθυνότητα.** Παράλληλα προς την αρχή αυτή, είναι κρίσιμο κατά τη χρήση της τεχνολογίας να γνωρίζει κανείς πώς να διακρίνει την αλήθεια από τη χειραγωγή και κάθε είδους ψεύδος. Η εξοικείωση με τα νέα ψηφιακά μέσα αποτελεί ηθική και εκπαιδευτική πρόκληση.

Η Τεχνητή Νοημοσύνη ενέχει μεγάλη υπόσχεση σε σχέση με όλα τα ανωτέρω, καθώς δύναται να αποτελέσει εργαλείο για την εκπαίδευση, την υγειονομική περίθαλψη και την επικοινωνία, εφόσον χρησιμοποιηθεί κατά τον ορθό και πρέποντα τρόπο. Μπορεί, εντούτοις, να αναδείξει σοβαρά ηθικά ερωτήματα. Πώς χρησιμοποιείται η Τεχνητή Νοημοσύνη, ποιος είναι ο σκοπός και ποια η στόχευση;

Οφείλουμε να διασφαλίσουμε ότι θα διαφυλάσσει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια και το κοινό αγαθό και να μην επιτρέψουμε τη χειραγώγηση αυτού του εργαλείου.

Τα τρέχοντα συστήματα **Τεχνητής Νοημοσύνης** είναι σχετικώς αποτελεσματικά στον εντοπισμό εμφανών μορφών ρητορικής μίσους, όπως οι άμεσες προσβολές, οι δυσφημίσεις ή η απροκάλυπτα εχθρική γλώσσα. Ωστόσο, συχνά δυσκολεύονται να εντοπίσουν λεπτές ή σύνθετες εκφράσεις μίσους: εκείνες οι οποίες μεταφέρονται μέσω της ειρωνείας, του σαρκασμού, της σύζευξης λόγου και εικόνας, ή της κωδικοποιημένης φρασεολογίας. Ακόμη και στην αγγλική γλώσσα, όπου η έρευνα επί της Τεχνητής Νοημοσύνης είναι πλέον προηγμένη, αυτές οι μορφές της ρητορικής μίσους καθίστανται δυσδιάκριτες για τις μηχανές. Η πρόκληση γίνεται ακόμα μεγαλύτερη για γλώσσες οι οποίες υποεκπροσωπούνται στην έρευνα της Τεχνητής Νοημοσύνης, όπως η ελληνική, η ρουμανική, η ισπανική και πολλές άλλες, όπου υπάρχει έλλειψη ή παντελής απουσία συνόλων δεδομένων σχολιασμένων από ειδικούς (expert-annotated data sets) για την εκπαίδευση αξιόπιστων μοντέλων. Αυτή η ανισορροπία ενέχει τον κίνδυνο δημιουργίας νέων μορφών ψηφιακής ανισότητας, όπου ορισμένες φωνές και κοινότητες παραμένουν αθέατες ή δεν ακούγονται κατά την ανάπτυξη των παγκόσμιων τεχνολογιών. Η Εκκλησία, λοιπόν, οφείλει να υπενθυμίζει στην κοινωνία ότι η τεχνολογία πρέπει να παραμένει ανθρωποκεντρική, καθοδηγούμενη από τη συμπόνια, την ηθική ευθύνη και την ιερότητα της ζωής.

Στις κοινότητες που απαρτίζουν την CEC, απορρίπτουμε κάθε μορφή ρητορικής μίσους και βίας, είτε αυτή εδράζεται στη θρησκεία, τη φυλή, την εθνικότητα ή οποιαδήποτε άλλη διαφορά. Η ανά τον κόσμο Εκκλησία και όλα τα θρησκευτικά ιδρύματα, μας υπενθυμίζουν ότι ο κάθε **άνθρωπος είναι πλασμένος «κατ' εικόνα Θεού» και «καθ' όμοίωσιν»** και, ως εκ τούτου, άξιος σεβασμού και συμπόνιας. Αυτά τα βασικά διδάγματα βρίσκονται στην Αγία Γραφή και σε πλήθος θρησκευτικών κειμένων. Ενώ γνωρίζουμε ότι τα λόγια μπορούν να θεραπεύσουν και να χτίσουν γέφυρες, μπορούν επίσης να τραυματίσουν και να προκαλέσουν σοβαρές βλάβες, ιδίως στις ανθρώπινες σχέσεις, βλάβες οι οποίες ενδέχεται να μην αποκατασταθούν ποτέ. Όταν η γλώσσα χρησιμοποιείται για να διαιρέσει ή να αποανθρωποποιήσει, βλάπτει όχι μόνο τα άτομα αλλά και τον ηθικό ιστό της κοινωνίας μας.

Βεβαίως, οφείλουμε να διαφυλάξουμε τον χώρο για έναν ειλικρινή διάλογο με απόλυτο σεβασμό. Η ελευθερία της έκφρασης, όμως, συνοδεύεται από την ευθύνη να χρησιμοποιούμε τις λέξεις και τις εκφράσεις μας με σύνεση και, αν μου επιτρέπεται να προσθέσω, με προσοχή. Για τους λόγους αυτούς ενθαρρύνουμε την παιδεία, την ενσυναίσθηση και τη γεφύρωση των χασμάτων εντός και εκτός των

δικών μας κοινοτήτων. Οι θρησκευτικοί ηγέτες, οι εκπαιδευτικοί, οι γονείς και όλες οι δημόσιες φωνές μοιράζονται το καθήκον να προάγουν την κατανόηση, αντί της εχθρότητας και του μίσους. Η υπέρβαση του μίσους δεν αποτελεί μόνο νομική ή τεχνολογική πρόκληση, τυγχάνει ηθική και πνευματική, καλώντας τον καθένα από εμάς σε μετάνοια, ανακαίνιση της συνείδησης και επιστροφή στην αληθινή μας ανθρώπινη φύση κατ' εικόνα Θεού.

Παρόμοια με άλλες κοινότητες, οι Χριστιανοί έχουν βιώσει στιγμές και αποτελέσματα της ρητορικής μίσους και έχουμε υπάρξει θύματα βίαιων επιθέσεων. Ναοί έχουν βεβηλωθεί, σύμβολα έχουν παραμορφωθεί, κληρικοί και λαϊκοί έχουν χλευασθεί ή υβρισθεί για την πίστη μας. Αυτά τα περιστατικά είναι βεβαίως οδυνηρά αλλά δεν περιορίζονται στους Χριστιανούς, τους ναούς και τους οίκους λατρείας μας. Άνθρωποι παντός υποβάθρου και πεποιθήσεων έχουν στοχοποιηθεί με παρόμοιο τρόπο. Αυτές οι ενέργειες και πρακτικές αποκαλύπτουν μια ευρύτερη απώλεια ενσυναίσθησης και σεβασμού, τροφοδοτούμενη από τον φανατισμό και την άγνοια. Η αντίδρασή μας δεν πρέπει ποτέ να είναι οργή ή αντεκδίκηση, αλλά διάλογος, παιδεία και προσευχή, βοηθώντας τους ανθρώπους να κατανοήσουν ότι το μίσος εναντίον μίας ομάδας αποτελεί, στην ουσία, απειλή για όλους.

Η προκατάληψη και το μίσος δεν αποτελούν έμφυτα χαρακτηριστικά, διδάσκονται, και πολλές φορές ό,τι έχει μαθευτεί καθίσταται δύσκολο να ξεχαστεί. Με πίστη, παιδεία και γνήσια φιλία, μπορούμε να καλλιεργήσουμε καρδιές ικανές να αγαπούν και να οικοδομήσουν ένα καλύτερο μέλλον για όλους. Αυτή είναι η ελπίδα και το όραμα της Διάσκεψης Ευρωπαϊκών Εκκλησιών.